

RICARD CUGAT

Mohamed Said: "Els meus pares van viure sempre amb jueus. Després ens van portar el conflicte a casa, sense buscar-lo, i ens van complicar la vida. Però continuarem lluitant per la convivència".

Un camí d'una sola via

Mohamed Said, delegat de l'OAP a Catalunya, i Sergio Haimovich, de la directiva Macabi a Barcelona, comenten el conflicte Israel/Palestina.

Dimecres, 11 d'octubre de 1995. Centenars de palestins es concentren davant la caserna de les tropes israelianes, a Kabatiya, una localitat de 25.000 habitants prop de Jenin, al nord de Cisjordània, per celebrar amb cants i ràfegues de fusell la marxa de l'exèrcit d'Israel. Se'n van, després de 28 anys d'ocupació.

Jenin és una de les set ciutats que seran evacuades en els pròxims mesos en compliment dels acords de Taba, firmats a Washington el passat 28 de setembre; els acords que amplien l'autonomia palestina a Cisjordània. Israel, però, continuarà controlant les principals rutes d'accés a la zona, utilitzades pels colons jueus en els seus desplaçaments. Un total de 12.000 policies palestins seran desplegats en aquest i tots els altres pobles i ciutats que han estat transferits a l'Autoritat Nacional Palestina.

"És el que desitjava, en el que crec. Sents com si el que sempre has predicat, es complís". Sergio Haimovich, membre de la directiva Macabi a Barcelona, va patricular pels carrers de Jenin quan complia el servei militar, fa dotze anys. Fou llavors, passejant per aquells carrers amb la boina vermella que el distingia com a membre d'una unitat d'elit de l'exèrcit israelià, quan es va adonar que el miraven amb odi i amb por. Llavors, assegura, va ser conscient de l'existència d'un altre poble, va veure que calia apostar per la pau, lluitar per la convivència.

"La col·laboració ha estat perfecta entre l'exèrcit israelià i la policia palestina. Els soldats se n'han anat sense cap problema ni complex. Això demostra que la convivència fa, cada dia, un nou pas endavant. I fa créixer la confiança en el procés". Mohamed Said, delegat de l'OAP a Catalunya, també confia que els acords permetin que a Palestina, jueus, cristians i musulmans tornin a conviure com abans, en pau i tranquil·litat. "Hi haurà altres ciutats, però a poc a poc".

Sergio i Mohamed s'han trobat al Centre Cívic la Barceloneta, dos dies després de la clausura de les jornades "Israelians i palestins: més enllà del conflicte", organitzades per l'Ajuntament de Barcelona en el marc d'"un any per la tolerància". Unes jornades que valoren molt positivament, si han servit per fer caure tòpics com que israelians i palestins no poden dialogar. Ells estan disposats a demostrar que no solament és possible el diàleg, sinó que és necessari, urgent i natural.

Tots dos, de fet, semblen estar d'acord en tot, o gairebé.

SERGIO: "El procés s'està portant de manera que es vagi creant una confiança. No es pot resoldre tot des del principi, els aspectes més delicats es deixen pel final, perquè a mesura que es resolen els problemes més simples, es crea un ambient propici per abordar els més com-

plexos. La firma en un paper no vol dir res. Hi ha massa ferides. La pau serà vertadera amb el temps. Quan hagi nascut, crescut i s'hagi educat una generació sencera en la pau, sense saber què és l'odi i la guerra, llavors podrem dir, de debò, que estem en pau."

MOHAMED: "Les dues parts estem fartes de les paraules, a l'hora de la veritat, els fets no arriben. Ara el procés està engegat, d'aquí a tres o quatre anys començarà la discussió sobre els refugiats, i després hi haurà temps per parlar de Jerusalem. Fins ara, Israel és qui ha decidit les dates, els terminis, i ha de mirar de complir-los. Hi ha massa retard, i els retards alimenten els extremistes, que estan pendents de qualsevol error per girar la població en contra del procés. Es creen expectatives en el poble que no es poden trencar després; per no saltres els detalls són essencials."

Un camí d'una sola via. Formalment només discrepen en la velocitat del procés. Coincideixen a descriure la situació com "un camí d'una sola via", imparabile, sense possibilitat de retorn. Però mentre que els palestins es queixen que el pas és massa lent, els israelians voldrien que encara ho fos més. Argumenten que hi ha molt a discutir i que, com que ja saben que existeix un compromís, ara el que cal és fer-ho ben fet. Però pels palestins, les coses són diferents: a ells els fan falta els territoris ara, cal reconstruir avui, crear unes institucions de seguida, i sobretot, trobar capital immediatament. Estan neguitosos per poder tornar a començar. Han accedit a oblidar el passat i refer casa seva de nou, però no es poden permetre esperar gaire més. L'ajut, en canvi, no arriba.

SERGIO: "El futur del procés depèn de l'economia a la zona. Gaza, per exemple, és una clara mostra del que passa quan no hi ha benestar econòmic. El pare està en atur, el fill veu que no pot anar a escola, es passa tot el dia pels carrers, no hi ha esperança. I quan ja no els queda res aquí, només els queda Al·là. El fonamentalisme. Sí que tenen un estat, però no tenen què menjar, hi haurà inestabilitat. Per això Peres i Arafat busquen pertot arreu capital per crear una infraestructura econòmica."

MOHAMED: "Parlem de prop de 800.000 habitants, dels quals gairebé mig milió són joves que encara no han tingut la primera feina. L'experiència d'Israel —un país totalment industrialitzat i modern— es pot aplicar als territoris ocupats, però els diners han de venir d'Europa, dels Estats Units, del Japó, i dels països del Golf. Per això són de vital importància la Conferència d'Amman i la cimera Euromediterrània de finals de mes, a la qual possiblement assisteixin Arafat i Rabin."

Durant la firma dels acords de Washington, el president del Govern espanyol, Felipe Gon-

Sergio Haimovich: "A Israel l'exèrcit és tot el poble. Els nois hi van tres anys, les noies dos, i després, fins als 54 anys, hauràs d'anar un mes l'any a fer el servei militar al territori on t'enviïn. Això ha canviat la mentalitat de la gent, han madurat, i volen la pau".

zález, com a representant de la Unió Europea, va reiterar el compromís occidental de contribuir econòmicament al desenvolupament de l'Orient Mitjà. Però l'Autoritat Nacional Palestina només ha rebut una petita part de l'ajut promès per Occident —uns 2.400 milions de dòlars. El pressupost de l'OAP és tan limitat que Israel ha hagut d'ajudar a pagar els sous dels policies palestins que els rellevaran. Per Sergio, "la cooperació, els contactes i els projectes futurs són el que crea realment l'acostament. Avui estem canviant el destí de tot l'Orient Mitjà."

Normalització després de trenta anys de guerra. La cordialitat amb què parlen sobta, sobretot si un els veu com a representants de dos pobles radicalment enfrontats durant dècades. Però és que tenen molt en comú:

els uneix el pacifisme, la moderació, i un projecte de futur. La *intifada* ha quedat enrere. Pels que no són radicals, una majoria, no hi ha cap punt irreconciliable.

SERGIO: "Hi viuen tres tipus de colons dins territoris ocupats: els religiosos, que d'acord amb la tradició jueva somnien amb una gran Israel, la de fa dos mil anys; els colons nacionalistes, la dreta israeliana, que van renunciar a aquest gran Israel quan es va firmar l'acord de pau; i finalment, una gran majoria que per raons econòmiques ha anat a viure a "ciutats-dormitori" sobre la frontera, a 20 minuts de Tel-Aviv, on treballen. Allà gaudeixen d'una qualitat de vida superior, a un preu inferior. Aquesta majoria no és problemàtica, perquè no la mouen ni raons polítiques ni religioses."

"Per mi la solució és la següent: que s'arribi a un estatut definitiu pel territori, que deixin les armes i si després es volen quedar, que ho facin, però acceptant la sobirania que es creï a la zona. De la mateixa manera que un de cada set habitants d'Israel és àrab, es poden quedar milers de colons entre milions de palestins, si accepten les condicions que es pacten. No podem permetre que per una minoria, es pari el procés de pau."

Religió i economia són, doncs, els principals obstacles que s'han de salvar. Sense el suport financer, els acords de Taba són paper mullat. Sense resultats, el radicalisme guanya adeptes. El projecte en si no es qüestiona, les diferències sorgeixen quant al "com" i al "quan".

SERGIO: "Per una banda, tenim l'OAP amb el suport de la majoria moderada, que estan a favor de totes les devolucions. I per l'altra un poble que va votar un govern que ofería pau per territoris."

MOHAMED: "Jo estic convençut que el 80-85% dels palestins estan a favor del procés. No hi ha cap discussió sobre el lideratge de

"Quan hagi nascut, crescut, i s'hagi educat una generació sencera en la pau, sense saber què és l'odi i la guerra, llavors podrem dir, de debò, que estem en pau."

làsser Arafat a l'interior del grup palestí. Hi pot haver divergències sobre la manera de portar això o allò altre, però ningú no discuteix el procés. Les eleccions del gener ens donaran la raó."

A part de la infraestructura econòmica, Palestina necessita també urgentment un teixit institucional. Els acords de Taba estableixen, a més del replegament de l'exèrcit israelià de determinades zones i l'alliberament progressiu dels presoners palestins –tots dos punts ja en vigor–, la celebració d'eleccions a Cisjordània i Gaza per escollir els 82 membres del Consell Autònom i el president de l'Autoritat Nacional Palestina.

MOHAMED: "Ens fa falta un Parlament; sempre hem estat molt democràtics, i –fa broma– Arafat ja és gran i no pot estar sempre sol. Làsser Arafat està envoltat d'assessors i líders polítics molt vàlids, molt preparats. Gent moderada que sabrà portar la situació. Treballarem per les noves generacions, pels nostres fills, perquè visquin en pau."

SERGIO: "Sense institucions no poden assumir responsabilitats. El problema d'Israel era un problema de seguretat. A l'exèrcit t'ensenyen que l'objectiu és la defensa. Més que lluitar per un tros de terra o una bandera, et diuen que tu ets una pedra en un mur, i que darrere d'aquest mur hi ha la teva família. La tendència és mantenir el conflicte el més allunyat possible de casa. Arafat necessitava temps per poder controlar i dominar la situació, la seva policia s'havia de preparar, conèixer la població. Ara hem madurat i podem solucionar tots aquests temes, a partir de la cooperació".

A Jenin ja no hi ha murs. Allà han deixat el passat enrere, i han començat a parlar de futur i convivència. Arafat, ja planifica la visita de totes les ciutats palestines "alliberades de l'exèrcit israelià", i espera poder celebrar les festes de nadal, per primer cop, en un "Betlem lliure". Però queda molta feina per fe.

Mentre algú hissava la bandera palestina negra, verda, vermella i blanca al terrat d'una casa de Kabatiya, darrere el fum dels camions israelians i després dels cants nacionalistes d'eufòria i les consignes a favor de làsser Arafat, queda un buit. Pilar Ferran, presidenta de la Creu Roja a Barcelona, es preguntava: "girada la pàgina de la discòrdia, apareix una pàgina en blanc. Què s'escriurà en aquest full?".

MOHAMED: "La primera paraula és pau. Hem de tornar a la convivència, ens costarà molt de temps fer-ho, però ho hem d'aconseguir. A la pau se li ha de donar tot el suport, personal, social, econòmic i polític".

SERGIO: "M'agradaria fer una visió futura. Com m'ho imagino jo, tot allò? M'ho imagino com un renaixement floral, en el context d'una pau a l'Orient Mitjà".

Virgínia Arqué